

دانشگاه هرمزگان
وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان هرمزگان
معاونت آموزش و پرورش شهرستان جاباب

Third National Conference on Professional Research in Psychology and Counseling

سومین همایش ملی پژوهش‌های حرفه‌ای در روانشناسی و مشاوره "با رویکرد از نگاه معلم"

بررسی حدود از دیدگاه آیین یهود

محمد علی علیزاده بومی

m.alizadehb70@yahoo.com

چکیده:

برای حدود و مجازات در آیین یهود اهداف متعددی ذکر نموده‌اند، از انتقام که یکی از اهداف حدود در جوامع غیرمتمدن است گرفته، تا بازدارندگی عمومی و عبرت‌آموزی دیگران و تحقق عدالت، مورد بحث جدی میان متخصصان حقوق کیفری، جرم‌شناسان و فیلسوفان قرار دارد. نظام کیفری در حقوق یهود از مقام و جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. پاره‌ای از کیفرهای ملحوظ در این نظام مورد نقد و بررسی واقع شده است. تردید نمی‌توان کرد که تاسیس یک نظام کیفری کارآمد و عدالت گستر بدون توجه به سیاست کیفری روشن که عدالت کیفری را در بطن خود داشته باشد میسر نیست و قطعاً ترسیم سیاست کیفری بدون نگاه عمیق به اهداف مجازات‌ها موفقیت‌آمیز نخواهد بود. در این مقاله کوشیده‌ایم به بررسی جزئیات حدود و مجازات در دین یهود بپردازیم.

واژه‌های کلیدی: حدود، دین، یهودیت، احکام، گناه

مقدمه:

در نظام‌های حقوقی غیردینی (جرم) و (گناه) دو مقوله جدا از هم‌اند و بین این دو هیچ ربط و نسبت مستقیمی وجود ندارد. (جرم) در رابطه فرد با افراد دیگر و جامعه معنا می‌یابد؛ در اینجا جرم رفتاری (به صورت فعل یا ترک فعل) مخالف نظم جامعه است که قانونگذار ارتکاب آن را منع می‌کند و برای آن ضمانت اجرا (به صورت مجازات یا اقدامات تأمینی) در نظر می‌گیرد. در نظام‌های حقوقی دینی، که بارزترین مصداق آن را می‌توان در دو دین شریعت‌مدار اسلام و یهودیت سراغ گرفت، تفکیک مفهوم جرم و گناه دشوار است؛ چرا که خاستگاه این هر دو یکی است و قانونگذار الهی است که هر دو را ممنوع می‌کند. در این نظام‌ها، ماهیت تمام احکام یکی است و بین جرم (تجاوز نامشروع به حقوق دیگران و جامعه) و گناه (تعدی نسبت به شریعت خدا) جز در حوزه ضمانت اجرا، تمایزی نیست. با این‌همه، به نظر می‌رسد در حقوق یهود درک و تشخیص این تمایز دشوارتر از سایر نظام‌های دینی باشد؛ چرا که ارتکاب هر یک از محرمات مجازاتی را در پی دارد؛ با این تفاوت که برخی از این مجازات‌ها را دادگاه آسمانی صادر می‌کند (گرچه حکم آن در همین زندگی دنیوی به صورت مرگ ناگهانی و غیره اجرا می‌شود

دانشمندان یهودی شریعت موسی را مشتمل بر ۶۱۳ حکم دانسته‌اند که از این تعداد ۲۴۸ حکم درباره واجبات است و ۳۶۵ حکم مربوط به محرمات. محرمات خود بر دو دسته‌اند. (سلیمانی، ۱۳۷۸، ۴۵)

۱. برخی از محرمات دارای مجازات دنیوی نیستند؛ برای این محرمات کفاره یا قربانی یا مجازات الهی در نظر گرفته می‌شود.
۲. برخی از محرمات مجازات دنیوی دارند؛ یعنی دادگاه با شرایط اثبات و آیین دادرسی خاص خود برای این جرایم مجازات خاص مقرر در شرع را اعمال می‌کند. آنچه به موضوع گفتار ما مربوط می‌شود همین بخش اخیر است. براساس تلمود، هیچ عملی جرم و در نتیجه قابل مجازات نیست مگر آنکه در تورات هم ارتکاب آن منع، و هم برای آن مجازات تعیین شده باشد. از این‌رو، برای مثال، برای اجرای حکم مجازات درباره قاتل باید دو حکم در شریعت موجود باشد؛ یکی قتل نکن. (خروج، ۲۰:۱۳)، و دیگری قاتل باید کشته شود (اعداد، ۲۱-۳۵:۱۶). به گفته تلمود، اگر منع از عمل موجود نباشد، حتی اگر به صراحت مجازات نیز تعیین شده باشد، عمل جرم به معنای خاص آن نیست و مجازات ذکر شده به مجازات آسمانی تعبیر می‌شود.

براساس تقسیم‌بندی جرایم در مکاتب جدید حقوقی، جرایم را می‌توان در آیین یهود به این صورت تقسیم کرد: